

KEMENTERIAN TENAGA, SAINS, TEKNOLOGI, ALAM SEKITAR DAN PERUBAHAN IKLIM

Bil	Berita	Media	Capaian Berita Penuh
1.	<u>JAS lanjut tempoh alat pengesan gas</u>	Sinar Harian	Rujuk lampiran 1
2.	<u>Increase penalties of those caught polluting</u>	The Star	Rujuk lampiran 2
3.	<u>111 sekolah terima alat pengesan gas beracun</u>	Berita Harian	Rujuk lampiran 3
4.	<u>Negeri setuju tempat semula kilang bahan kimia</u>	Berita Harian	Rujuk lampiran 4
5.	<u>Beretika lupus kimia</u>	Utusan Malaysia	Rujuk lampiran 5
6.	<u>Pinjam seminggu lagi</u>	Harian Metro	Rujuk lampiran 6
7.	<u>'Bantulah kami di Pasir Gudang'</u>	Utusan Malaysia	Rujuk lampiran 7
8.	<u>Bacaan udara 24jam di 111 sekolah</u>	Utusan Malaysia	Rujuk lampiran 8

TEMPATAN

Bil	Berita	Media	Capaian Berita Penuh
9.	<u>'Sikit pun tidak mengapa'</u>	Utusan Malaysia	Rujuk lampiran 9
10.	<u>Cops to quiz those who spread fake news on Pasir Gudang death</u>	The Star	Rujuk lampiran 10

11.	<u>Pencemaran: Tindakan terhadap penyebar info palsu</u>	Utusan Malaysia	Rujuk lampiran 11
12.	<u>'Compensate March Sg Kim Kim Victims'</u>	New Straits Times	Rujuk lampiran 12
13.	<u>Plastic straw ban not working</u>	New Straits Times	Rujuk lampiran 13
14.	<u>Alice lays down the Law on littering</u>	The Star	Rujuk lampiran 14
15.	<u>Bersama elak pencemaran</u>	Harian Metro	Rujuk lampiran 15

ANTARABANGSA

Bil	Berita	Media	Capaian Berita Penuh
16.	<u>Indonesia tarik balik amaran tsunami</u>	Berita Harian	Rujuk lampiran 16
17.	<u>Conspiracy Theories Live 50 Years On</u>	New Straits Times	Rujuk lampiran 17

LAMPIRAN 1
THE STAR (NATION): MUKA SURAT 7
TARIKH: 9 JULAI 2019 (SELASA)

JAS lanjut tempoh alat pengesan gas

PASIR GUDANG - Tempoh pinjaman alat pengesan gas daripada Jabatan Alam Sekitar (JAS) Johor kepada 111 sekolah sekitar kawasan Pasir Gudang akan dilanjutkan seminggu lagi sehingga 14 Julai.

Pengarah JAS Johor, Wan Abdul Latiff Wan Jaafar berkata, ia bertujuan untuk memastikan keadaan udara di setiap sekolah kekal pada paras terkawal selain bersedia menghadapi sebarang kemungkinan.

“Tujuan kita serahkan semula alat ini bukan bermakna keadaan tidak terkawal, cuma kali ini kita mahu mesin ini terpasang 24 jam di setiap sekolah agar dapat analisis yang lebih lengkap.

“Kalau sebelum ini kita memang ambil bacaan empat kali sehari tetapi alat itu hanya dihidupkan ketika mahu membuat bacaan,” katanya selepas mengedarkan alat tersebut kepada wakil sekolah di Stadium Majlis Perbandaran Pasir Gudang di sini semalam.

LAMPIRAN 2
 UTUSAN MALAYSIA (DALAM NEGERI): MUKA SURAT 8
 TARIKH: 9 JULAI 2019 (SELASA)

Increase penalties of those caught polluting

THE environment is an important issue even though we are faced with many other problems such as economic crises, wars, and unending social problems. But the environment matters because Earth is the only place that we humans have to call home.

If our environment is polluted, life will be effected, and if our environment dies, we too will eventually die. As such, everybody must play a role in protecting the environment.

The Department of Environment (DOE) under the Energy, Science, Technology, Environment & Climate Change Ministry must take legal action against anybody responsible for creating any pollution in the country.

The DOE was created to prevent, eliminate, and control pollution and improve the environment, consistent with the purposes of the Environmental Quality Act 1974 (Act 127) and the regulations thereunder.

“ The government must seriously consider amending the amount of fines and length of imprisonment for environmental culprits.

”
 The Environmental Quality Act is the most important piece of legislation created to protect our environment from harm.

It is divided into the following processes: Preliminary, administration, licences, prohibition and control of pollution, appeal and appeal board, and miscellaneous.

Powers and functions relevant to the protection of the environment are shared by the direc-

tor-general of Environmental Quality and the minister charged with the responsibility for environment protection. The Act provides for restrictions on air, soil, inland waters and noise pollution as well as the prohibition on the discharge of oil and waste in Malaysian waters and the prohibition on open burning.

Penalties in the form of fines and imprisonment will be imposed against any responsible individual breaking any of the rules under this Act.

However, the government must seriously consider amending the amount of fines and length of imprisonment for environmental culprits.

The current fines and imprisonments, usually around RM100,000 to RM500,000 along with a maximum of five years imprisonment, is too little and and too short. Especially when you consider that most culprits can make millions of ringgit from their illegal activi-

ties that pollute our environment.

The country needs to have strong enforcement and monitoring systems to protect our besieged environment.

There must be close cooperation between federal and state authorities. Any political differences between states and individuals must be set aside to protect the environment effectively.

But it must be noted that we cannot leave the matter of protecting the environment to the government and relevant agencies entirely. Everybody should do their part as well.

Any suspicious activities which can bring harm to our environment must be reported immediately to the relevant authorities.

DR MUZAFFAR SYAH MALLOW
 Senior Lecturer
 Faculty of Syariah & Law
 Universiti Sains Islam
 Malaysia

LAMPIRAN 3
THE SUN DAILY (NEWS WITHOUT BORDERS): MUKA SURAT 3
TARIKH: 9 JULAI 2019 (SELASA)

111 sekolah terima alat pengesanan gas beracun

Antara wakil 111 sekolah di Pasir Gudang menunjukkan alat pengesanan gas memantau bacaan VOC di Pasir Gudang, semalam. [Foto Hairul Anuar Rahim]

Pasir Gudang: Jabatan Alam Sekitar (JAS) Johor menyerahkan alat pengesanan gas kepada 111 sekolah di daerah ini bagi memantau bacaan Volatile Organic Compound (VOC) sehingga Sabtu ini.

Pengarah Jabatan Alam Sekitar (JAS) Johor, Wan Abdul Latiff Wan Jaafar, berkata data bacaan VOC dalam tempoh 24 jam itu akan digunakan bagi analisis dan mencari punca insiden gangguan kesihatan terhadap murid dan pelajar sejak lebih dua minggu lalu.

"Kementerian Tenaga, Sains, Teknologi, Alam Sekitar dan Perubahan Iklim (MESTECC) memutuskan untuk membekalkan semua 111 sekolah di kawasan ini dengan alat pengesanan gas sehingga Sabtu ini bagi menganalisis secara terperinci bacaan VOC dalam tempoh masa 24 jam.

"Sebelum ini bacaan VOC diambil secara berkala empat kali sehari dari pagi hingga petang namun MESTECC mengarahkan bacaan dibuat dalam tempoh lebih panjang.

"Ia bagi membolehkan analisis lebih terperinci dapat dilakukan bagi mengenal pasti punca sebenar gangguan kesihatan yang menjejaskan murid dan pelajar di daerah ini," katanya.

Pencemaran udara di kawasan itu dipercayai punca ratusan murid, pelajar dan guru mengalami gangguan kesihatan sejak lebih dua minggu lalu.

Namun, MESTECC masih belum dapat memastikannya berikutan bacaan VOC yang sering berubah-ubah selain lokasi kejadian yang jauh serta tiada hubungan kait antara satu sama lain.

Sementara itu, Wan Abdul Latiff berkata Jabatan Alam Sekitar (JAS) Johor akan mewujudkan kumpulan WhatsApp bagi membolehkan sekolah menyalurkan bacaan data VOC secara terus.

"Data yang dikumpul secara berpusat ini akan dianalisis dan jika ada sekolah mencatatkan bacaan VOC selain daripada nilai kosong peratus, JAS akan membawa alat Gasmate bagi menentukan kehadiran gas kimia di sekolah berkenaan.

"Keutamaan akan diberi pada sekolah yang mencatat bacaan VOC antara yang tertinggi bagi pemantauan segera," katanya.

Beliau berkata, sebagai langkah pemantauan jangka masa panjang, pihak industri akan membekalkan semua 111 sekolah dengan alat pengesanan gas berkenaan selepas minggu depan.

LAMPIRAN 4
 UTUSAN MALAYSIA (UTUSAN KOTA): MUKA SURAT 46
 TARIKH: 9 JULAI 2019 (SELASA)

Negeri setuju tempat semula kilang bahan kimia

Kuala Lumpur: Beberapa negeri bersetuju menempatkan semula kilang menggunakan bahan kimia atau kitar semula ditempatkan di satu tempat yang sama dan jauh dari penempatan orang ramai bagi memudahkan pemantauan dan mengurangkan risiko kesihatan.

Kerajaan negeri Kedah contohnya tidak lagi mengeluarkan lesen baharu untuk membuka kilang menggunakan bahan kimia berbahaya.

Pengerusi Jawatankuasa Industri dan Pelaburan, Kerajaan Tempatan dan Perumahan negeri, Tan Kok Yew, berkata pada tahun ini pihaknya mengambil tindakan tegas dengan menutup semua kilang kitar semula yang beroperasi secara haram.

"Kerajaan negeri tidak berhasrat untuk menempatkan kilang kitar semula di satu tempat berikutan industri berkenaan terlalu kecil.

"Fokus kita untuk mendapat pelaburan industri berteknologi tinggi, hijau, berasaskan agro yang bersesuaian dengan keperluan," katanya, ketika dihubungi BH.

Beliau berkata demikian ketika diminta mengulas laporan BH semalam, mengenai kenyataan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Zuraida Kamaruddin, supaya negeri mempunyai kawasan perindustrian tersendiri yang terletak jauh daripada penempa-

tan awam bagi mengurangkan risiko pencemaran.

Di Seremban, Pengerusi Jawatankuasa Kesejahteraan Bandar, Perumahan, Kerajaan Tempatan dan Kampung Baru negeri, Teo Kok Seong, berkata pemusatan kawasan industri sudah dilakukan oleh kerajaan Negeri Sembilan.

Katanya, langkah itu bagi memudahkan pihak berkuasa memantau dan bertindak terhadap pengusaha kilang yang melanggar peraturan.

"Kawasan perindustrian sedia ada sudah disediakan di zon tertentu. Kebanyakan kilang ditempatkan di kawasan perindustrian (yang terletak jauh daripada penempatan awam).

"Kerajaan negeri juga sudah mengenakan syarat yang cukup ketat terhadap kilang yang dikategorikan sebagai berisiko tinggi. Ini membuktikan kita memandang serius isu pencemaran dan sentiasa mengutamakan kesihatan orang ramai.

"Sejak insiden Pasir Gudang, kerajaan negeri mengarahkan pihak berkuasa tempatan dan Jabatan Alam Sekitar (JAS) untuk memantau lebih rapi operasi kilang yang berisiko tinggi di negeri ini," katanya.

Sementara itu di Johor Bahru, kerajaan Johor mencadangkan Kerajaan Pusat menggubal peraturan mengehendak kilang berisiko tinggi di kawasan perindustrian.

Fokus kita untuk mendapat pelaburan industri berteknologi tinggi, hijau, berasaskan agro yang bersesuaian dengan keperluan.

Tan Kok Yew,
 Pengerusi Jawatankuasa Industri dan Pelaburan, Kerajaan Tempatan dan Perumahan Kedah

Sejak insiden Pasir Gudang, kerajaan negeri arah pihak berkuasa tempatan dan JAS pantau lebih rapi operasi kilang berisiko tinggi.

Teo Kok Seong,
 Pengerusi Jawatankuasa Kesejahteraan Bandar, Perumahan, Kerajaan Tempatan dan Kampung Baru Negeri Sembilan

Kebanyakan negeri termasuk Johor mewujudkan kawasan perindustrian bagi membolehkan bukan sahaja pelaburan dibawa masuk, malah cipta peluang pekerjaan.

Dzulkefly Ahmad,
 Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Pembangunan Luar Bandar Johor

Pengerusi Jawatankuasa Perumahan dan Pembangunan Luar Bandar negeri, Dzulkefly Ahmad, berkata langkah itu lebih berkesan untuk mengawal dan memantau kilang yang berisiko sekaligus mengurangkan risiko pence-

maran dan membahayakan kesihatan orang ramai. Katanya, cadangan kementerian itu juga perlu disesuaikan dengan keperluan setiap negeri yang mempunyai dasar perindustrian yang berbeza.

"Kebanyakan negeri termasuk Johor mewujudkan kawasan perindustrian bagi membolehkan bukan sahaja pelaburan dibawa masuk, malah mencipta peluang pekerjaan kepada penduduk setempat," katanya.

LAMPIRAN 5
SINAR HARIAN: MUKA SURAT 39
TARIKH: 9 JULAI 2019 (SELASA)

Beretika lupus kimia

SAUDARA PENGARANG,

BAGI membantu mengurangkan kes-kes pencemaran alam sekitar, pihak berkuasa dan pemain industri perlu melaksanakan sistem pengurusan kimia yang baik termasuk menggunakan strategi *cradle to grave* di mana setiap sebatian bahan itu ditangani di semua peringkat.

Pihak berkuasa dan syarikat terlibat perlu menangani beberapa isu utama termasuk aspek pelupusan bahan kimia yang boleh menyebabkan kemudaratan terhadap pekerja dan orang awam seperti kes di Sungai Kim Kim, Pasir Gudang, Johor.

Antara lain, mereka boleh mencontohi program kawal selia komprehensif Agensi Perlindungan Alam Sekitar (EPA) Amerika Syarikat (AS) yang memastikan sisa berbahaya diuruskan dari masa ia mula dihasilkan, diangkat, dirawat, disimpan dan sehingga dilupuskan.

Elemen penting untuk pelan berkesan termasuk menyediakan inventori lengkap bagi semua bahan kimia, melaksanakan strategi mengurangkan pembelian bahan kimia serta memilih bahan kurang toksik, membangunkan sistem penyimpanan dan pelabelan, mengenalpasti bahan kimia perlu dibuang serta memastikan pelupusan termasuk proses kitar semula.

Pihak pengurusan syarikat juga perlu mengenal pasti latihan dan peralatan perlindungan diri (PPE) yang sesuai bagi pekerja terlibat selain melaksanakan sistem penyelenggaraan dan pembersihan mesra alam sekitar.

Syarikat-syarikat kimia juga perlu mengawal selia industri secara kendiri dan menyokong inisiatif Penjagaan Bertanggungjawab yang telah diterima pakai oleh Malaysia sejak 1994 melalui inisiatif yang dipelopori Majlis Industri Kimia Malaysia (CICM).

Inisiatif Penjagaan Bertanggungjawab adalah etika dan komitmen yang diambil

industri kimia bagi membina keyakinan dan kepercayaan dalam industri kimia global.

Gelombang terbaru pencemaran kimia di bandar perindustrian Pasir Gudang telah menimbulkan persoalan mengenai keselamatan pekerja serta masyarakat yang bekerja dan hidup berhampiran dengan kemudahan perindustrian.

Punca pencemaran untuk kes kali ini masih belum dikenalpasti walaupun mangsa turut mengalami gejala yang sama seperti pening, kesukaran bernafas, batuk, keletihan atau perasaan melayang-layang.

Dalam kejadian pertama, sumber pencemaran dikenalpasti sebagai bahan kimia yang dibuang di sepanjang Sungai Kim Kim. Bagaimanapun, kawasan yang terjejas oleh kejadian kedua lebih luas berdasarkan lokasi sekolah-sekolah terbabit.

Rakyat mahukan tindakan lebih proaktif oleh semua agensi terlibat dan mereka perlu mengambil apa jua langkah yang diperlukan untuk memastikan keselamatan rakyat termasuk para pelajar di sekolah berdekatan.

Kita tidak mahu tindakan reaktif semata-mata untuk mengelakkan berlakunya insiden lain selepas kejadian terbaharu yang turut dikenali sebagai insiden Sungai Kim Kim kedua.

Pihak berkuasa perlu menyoal sehingga ke peringkat akar umbi untuk menentukan punca pencemaran kimia terbaru dan memastikan masyarakat Pasir Gudang termasuk sekolah dan kawasan perumahan selamat manakala industri di kawasan tersebut tidak menjadi ancaman kepada alam sekitar.

Pengerusi Jawatankuasa Kesihatan, Kebudayaan dan Warisan Negeri Johor, Mohd. Khuzzan Abu Bakar baru-baru ini mendedahkan kebanyakan kilang kimia di Pasir Gudang melakukan kesalahan di bawah Akta Kualiti Alam Sekitar.

Beliau dilaporkan berkata, 81 daripada 90 kilang yang diperiksa oleh pihak berkuasa melakukan sekurang-kurangnya

satu kesalahan di bawah akta tersebut.

Menteri Tenaga, Sains, Teknologi, Alam Sekitar dan Perubahan Iklim, Yeo Bee Yin, berkata, pada masa ini terdapat 2,005 kilang di Pasir Gudang dan 250 daripadanya adalah kilang kimia.

Pihak berkuasa mesti mengambil tindakan tegas terhadap mereka yang bertanggungjawab mencemar alam sekitar dan mengancam kesihatan para pekerja masing-masing dan orang awam dengan bahan kimia berbahaya.

Di AS misalnya, lebih daripada 32 juta pekerja terdedah kepada 650,000 produk kimia berbahaya di lebih tiga juta tempat kerja.

Bahan-bahan berbahaya termasuk bahan kimia di makmal sekolah serta bahan kimia kering dan cecair yang digunakan untuk aktiviti penyelenggaraan dan pembersihan.

Saya juga berharap pihak berkuasa mengesan dan membersihkan semua tapak pelupusan haram kerana mereka boleh diibaratkan sebagai bom jangka yang boleh menyebabkan kemudaratan jangka panjang.

Tindakan sedemikian juga mampu mengelak berulangnya kes Sungai Kim Kim yang mana sisa toksik dibuang ke dalam sungai.

Sebagai seorang aktivis sosial yang banyak bergerak ke seluruh negara, saya menyedari negeri-negeri lain turut mempunyai industri kimia yang mungkin berhadapan masalah sama berkaitan pelupusan haram.

Kita tidak perlu menunggu sehingga bencana lain berlaku sebelum mengambil tindakan tegas terhadap masalah ini.

Semua agensi negeri dan Persekutuan perlu bekerjasama untuk mencari dan membersihkan semua tapak pelupusan kimia haram kerana kita tidak boleh membiarkan bom jangka ini meletup dan menyebabkan kecederaan atau kematian mereka yang tidak bersalah.

TAN SRI LEE LAM THYE
Aktivis masyarakat

PELUPUSAN bahan kimia perlu dilakukan secara berhati-hati bagi mengelak kemudaratan terhadap pekerja dan orang awam. **GAMBAR/HIASAN/UTUSAN**

LAMPIRAN 6
 UTUSAN MALAYSIA (DALAM NEGERI): MUKA SURAT 11
 TARIKH: 9 JULAI 2019 (SELASA)

SEBAGIAN wakil guru daripada 111 buah sekolah menunjukkan alat pemantau multi-gas iaitu MultiRAE Gas Detector dari JAS di Stadium Tertutup Pasir Gudang, semalam.

Pinjam seminggu lagi

■ JAS setuju lanjut penggunaan alat pengesan baca kualiti udara

zlaily Nurul Ain Hussein
 izlaily@hmetro.com.my

Pasir Gudang

Lanjut pinjaman bagi tempoh seminggu lagi itu keputusan Jabatan Alam Sekitar (JAS) yang setuju meminjamkan alat pengesan gas bagi mengambil bacaan kualiti udara di 111 sekolah di sekitar daerah ini dilanjutkan hingga Sabtu ini.

Pengarah JAS negeri, Wan Abdul Latiff Wan Jaafar berkata, pihaknya menyerahkan alat pengesan gas bagi membolehkan pihak sekolah memantau bacaan Volatile Organic Compound (VOC) hingga Sabtu ini.

Menurutnya, langkah itu dilakukan bagi merekodkan data bacaan VOC dalam tempoh 24 jam bagi analisis mencari punca insiden gangguan kesihatan terhadap murid dan pelajar yang berlaku sejak lebih dua minggu lalu.

ALAT pemantau multi-gas.

"Kementerian Tenaga, Sains, Teknologi, Alam Sekitar dan Perubahan Iklim (MESTECC) memutuskan untuk membekalkan semua 111 sekolah di kawasan ini dengan alat pengesan gas hingga Sabtu ini bagi menganalisis secara terperinci bacaan VOC dalam tempoh 24 jam.

"Selepas sehari (semalam) pihak sekolah memulangkan alat pengesan gas yang dipinjamkan JAS untuk mengambil bacaan kualiti udara

di 111 sekolah sekitar Pasir Gudang, jabatan menyerahkan semula alat berkenaan.

"Ia berikutan, MESTECC mengarahkan JAS melanjutkan tempoh pemantauan seminggu ke atas kepada setiap sekolah," katanya pada sidang media di sini, semalam.

Wan Abdul Latiff berkata, alat pengesan gas itu akan dipasang 24 jam dan bacaan kualiti udara akan diambil secara berkala setiap empat jam sekali.

"Jika sebelum ini kita ambil bacaan empat kali sehari dan alat cuma dipasang ketika hendak mengambil bacaan, tetapi kali ini ia akan dipasang secara berterusan selama 24 jam, walaupun bacaan tetap dibaca setiap empat jam sekali.

"Semua data yang diperoleh daripada pihak sekolah akan diserahkan kepada kita untuk kita lihat keperluan menghantar alat pengesan gas yang lebih terperinci iaitu Gasmet," katanya.

LAMPIRAN 7 UTUSAN MALAYSIA (DALAM NEGERI): MUKA SURAT 8 TARIKH: 9 JULAI 2019 (SELASA)

'Bantulah kami di Pasir Gudang'

Suhana Mohamed

KEMENTERIAN Tenaga, Sains, Teknologi, Alam Sekitar dan Perubahan Iklim memaklumkan bahawa satu memorandum mendapatkan peruntukan memwujudkan stesen pemantau bahan-bahan cemar udara secara tetap telah dibentangkan di Kabinet pada 5 Julai lalu.

Stesen ini bertujuan mengesan pencemaran udara secara lebih cepat dan berkesan. Andainya stesen ini diwujudkan maka pemantauan secara lebih spesifik terhadap kualiti udara di kawasan Pasir Gudang akan dapat dijalankan dengan mudah.

Kami rakyat Pasir Gudang amat berharap dengan adanya stesen kekal sebegini, pemantauan secara berkala dan berterusan dapat dijalankan malah tahap kualiti udara dapat dimaklumkan dari semasa ke semasa.

Pun begitu, bagaimanakah keadaan masyarakat dalam kawasan kejiranan Pasir Gudang? Persoalan yang berlegar di sanubari kerana bimbang dengan masyarakat yang tinggal di sana mahupun mencari rezeki di kawasan yang sudah sekian lama menjadi lubang rezeki pelbagai profesion itu.

Sudah pasti mereka berdepan dengan trauma akibat kes pencemaran udara ini. Ini kerana sudah dua kali insiden yang sama berulang menyebabkan para penduduk

DIHARAPKAN akan ada pelan pengurusan trauma selepas bencana bagi memastikan wujud sokongan berterusan untuk penduduk di Pasir Gudang, Johor. - GAMBAR HIASAN/UTUSAN

mengambil pelbagai langkah berjaga-jaga.

Apa yang paling penting dan utama adalah bagaimanakah masyarakat setempat mengurus dan menjalani kehidupan mereka selepas bencana seperti ini?

Kejadian seperti ini sebenarnya boleh memberi kesan yang mendalam kepada mangsa. Antara kesan segera dan ketara yang boleh berlaku adalah kesan psikologi yang traumatik dan boleh menjejaskan emosi mangsa.

Kesan traumatik yang tidak berjaya dikawal boleh meninggalkan kesan terhadap seseorang individu. Ia boleh menyebabkan kecederaan fizikal, emosi, psikologi ataupun mental. Seseorang yang mengalami trauma berkemungkinan

akan berasa bimbang atau ketakutan.

Dalam sesetengah kes, mereka mungkin tidak tahu bagaimana untuk memberi respon atau mungkin menafikan kejadian yang berlaku. Individu seperti ini amat memerlukan bantuan dan masa untuk menyembuhkan diri di samping menstabilkan emosi dan mental mereka.

Dapatan kajian menunjukkan kebanyakan individu mampu untuk kembali kepada keadaan asal selepas mengalami sesuatu tragedi. Adalah normal bagi seseorang untuk mengalami tekanan selepas bencana tetapi selepas beberapa bulan seseorang itu sebenarnya sudah mampu menjalani kehidupan seperti biasa.

"Sudah pasti mereka berdepan dengan trauma akibat kes pencemaran udara ini. Ini kerana sudah dua kali insiden yang sama berulang menyebabkan para penduduk mengambil pelbagai langkah berjaga-jaga. Apa yang paling penting dan utama adalah bagaimanakah masyarakat setempat mengurus dan menjalani kehidupan mereka selepas bencana seperti ini?"

Sebagai ahli keluarga dan masyarakat, kita perlu memberi masa kepada mereka yang berdepan bencana untuk menyesuaikan diri.

Kita haruslah sentiasa mengambil berat serta menunjukkan sikap memahami situasi yang sedang mereka hadapi dan perlu tangani saat berdepan krisis tersebut.

Selain daripada itu, kita juga boleh mendengar mereka meluahkan perasaan yang mengganggu fikiran. Bantuan boleh diberikan dengan membantu mendaftarkan mereka menyertai pelbagai kumpulan sokongan yang diketuai pakar yang terlatih.

Mereka perlulah dinasihatkan untuk sentiasa mengamalkan gaya hidup sihat.

Di samping itu, galakkan mereka untuk menambah baik rutin seharian mereka. Sentiasalah mengambil berat akan keadaan mangsa bencana dan menggalakkan mereka untuk tidak membuat apa-apa keputusan yang besar dalam kehidupan mereka untuk sementara waktu.

Saya berharap akan ada pelan pengurusan trauma selepas bencana bagi memastikan ada sokongan dan bantuan berterusan untuk rakyat yang berdepan dengan bencana sebegini.

Kita mahu semua pihak sama ada kerajaan, swasta, rakyat yang dilanda bencana mahupun yang ingin membantu serta pelbagai agensi pertubuhan bukan kerajaan dapat bersama-sama menghadapi bencana ini walaupun sekadar memberi sokongan moral kepada mereka yang dilanda musibah ini.

Saya kira sudah sampai masanya kita melihat apa yang telah dibuat di negara Iceland. Ini kerana Iceland telah diiktiraf sebagai negara paling selamat di dunia berdasarkan Skor Indeks Keselamatan yang dikeluarkan oleh majalah *Global Finance*.

Majalah tersebut membuat penilaian dengan mengambil kira soal perang dan keamanan, kadar jenayah serta risiko bencana alam. Sudah pasti kita juga ingin melihat negara kita mencapai status sebegini pada masa akan datang. Tidak mustahil bukan?

PENULIS ialah Pensyarah Kanan Kewangan, Fakulti Pengurusan dan Perniagaan, UiTM Kampus Pasir Gudang, Johor.

LAMPIRAN 8
SINAR HARIAN (CETUSAN): MUKA SURAT 17
TARIKH: 9 JULAI 2019 (SELASA)

Alat pengesan gas diserahkan kembali sehingga Sabtu ini

Bacaan udara 24 jam di 111 sekolah

Oleh MOHD. KHAIRUL MOHD. ALI
pengarang@utusan.com.my

■ PASIR GUDANG 8 JULAI

KESEMUA 111 buah sekolah di kawasan Pasir Gudang kini diminta untuk merekodkan bacaan udara 24 jam sehari menggunakan alat pengesan gas yang dibekalkan kerajaan.

Pengarah Jabatan Alam Sekitar (JAS) negeri, Wan Abdul Latiff Wan Jaafar berkata, tindakan itu dilakukan bertujuan sebagai langkah pemantauan dan pencegahan.

Menurut beliau, sebelum ini pihaknya sudah menyerahkan alat berkenaan dan kini dilanjutkan sehingga Sabtu depan.

“Sebelum ini, bacaan diambil sebanyak empat kali dalam tempoh sehari, namun pada kali ini pihak sekolah diminta untuk membiarkan alat pengesan gas itu beroperasi 24 jam.

“Ini akan membolehkan

bacaan Volatile Organic Compound (VOC) diambil secara lebih lengkap berbanding sebelum ini,” katanya ketika ditemui pemberita di sini hari ini.

Terdahulu JAS menyerahkan kembali alat pengesan gas kepada kesemua 111 buah sekolah dalam kawasan pentadbiran Pejabat Pendidikan Daerah Pasir Gudang di Stadium Majlis Perbandaran Pasir Gudang (MPPG).

Tambah beliau, Kementerian Tenaga, Sains, Teknologi, Alam Sekitar dan Perubahan Iklim (MESTECC) memberi arahan untuk melanjutkan tempoh penyerahan alat pengesan gas tersebut kepada pihak sekolah sebelum pihak in-

WAN ABDUL LATIFF

ROSNI KASSIM

dustri membekalkannya dalam waktu terdekat.

Sementara itu, Guru Besar Sekolah Kebangsaan Permas Jaya 4, Rosni Kassim berkata, pihaknya bersedia memberi kerjasama dengan mengambil tindakan, seperti diarahkan pihak JAS negeri.

“Kami akan melakukannya seperti yang diminta iaitu membiarkan alat itu berfungsi bagi mengambil bacaan sepanjang hari kerana tindakan ini bertujuan untuk memastikan keselamatan murid-murid.

“Langkah mengambil bacaan sepanjang hari juga dilihat akan lebih memudahkan usaha pemantauan kualiti udara dibuat,” ujarnya.

KEMENTERIAN Tenaga, Sains, Teknologi, Alam Sekitar dan Perubahan Iklim membekalkan semula alat pengesan gas kepada 111 sekolah di Stadium Majlis Perbandaran Pasir Gudang, Johor, semalam. - UTUSAN/NUR AISYAH MAZALAN

LAMPIRAN 9
KOSMO! (NEGARA): MUKA SURAT 1
TARIKH: 9 JULAI 2019 (SELASA)

Mangsa pencemaran toksik perlu diberi pampasan

'Sikit pun tidak mengapa'

Oleh AZMAN IBRAHIM
pengarang@utusan.com.my

■ KUALA LUMPUR 8 JULAI

KERAJAAN digesa memberi pampasan kepada penduduk yang terjejas berikutan pencemaran sisa toksik di Pasir Gudang yang memburuk sejak tiga bulan lalu.

Perkara itu dibangkitkan sendiri oleh wakil kerajaan, **Hassan Abdul Karim (PH-Pasir Gudang)** sewaktu membahaskan Rang Undang-Undang Perlindungan Pengguna (Pindaan) 2019 untuk bacaan kali kedua dalam sidang Dewan Rakyat hari ini.

Katanya, pampasan bagaimanapun tetap perlu diberikan walaupun dalam jumlah yang sedikit.

"Saya punyai pandangan sama (senada dengan pembangkang). Dalam kerajaan baharu yang prihatin, tidak banyak atau sedikit sekali pun, kerajaan perlu bagi pampasan.

"Apabila berlaku kejadian bencana alam sekitar (tragedi kebocoran gas) seperti di Bhopal, India, ribuan telah mati. Tribunal pengguna diadakan, bukan setakat di India tapi di peringkat antarabangsa. Jadi, saya sambut baik, cadangan tribunal pengguna diadakan untuk kejadian di Pasir Gudang," katanya.

Hassan menyahut cadangan **Datuk Seri Dr. Shahidan Kassim (BN-Arau)** yang mencadangkan supaya sebuah tribunal pengguna ditubuhkan bagi memberi pembelaan kepada mangsa-mangsa pencemaran di Pasir Gudang.

PENCEMARAN toksik yang berlaku di Pasir Gudang baru-baru ini bukan sahaja menyebabkan sekolah-sekolah ditutup malah menjejaskan kesihatan

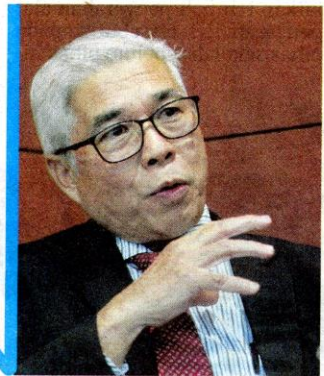
Dalam pada itu, Hassan berkata, beliau amat berpuas hati dengan keprihatinan yang ditunjukkan oleh menteri dan timbalan menteri di Pasir Gudang.

Katanya, dalam tempoh tiga bulan ini, menteri dan timbalan menteri dilihat amat kerap melawat kawasan pencemaran.

"Saya hendak menyatakan bahawa kerajaan baru ini tadbir selama setahun. Tapi mengikut rekod, pencemaran ini berlaku selama lebih 50 tahun. Ia bagaimanapun perlu ditanggung kerajaan sekarang," katanya.

Saya punyai pandangan sama (senada dengan pembangkang). Dalam kerajaan baharu yang prihatin, tidak banyak atau sedikit sekali pun, kerajaan perlu bagi pampasan.

HASSAN ABDUL KARIM

LAMPIRAN 10
BERITA HARIAN (NASIONAL): MUKA SURAT 12
TARIKH: 9 JULAI 2019 (SELASA)

Cops to quiz those who spread fake news on Pasir Gudang death

By REMAR NORDIN
newsdesk@thestar.com.my

JOHOR BARU: Police will call up and record statements from those behind the spread of fake news involving the death of a woman supposedly due to air pollution in Pasir Gudang.

Johor police chief Comm Datuk Mohd Khalil Kader Mohd said the husband of the victim had lodged a police report over the incident and authorities would call up those named in the report to get their statements.

"We are investigating the case. So I hope with this report, the public will stop believing the fake news that has been circulating regarding the woman's death.

"Only the Health Ministry and the police can come out with statements on the cause of death.

"I hope that the public will not be easily influenced by such fake news in the future," he said after launching the mess building at the state police headquarters here yesterday.

The report, said Comm Mohd Khalil, was lodged at the Taman Scientex police station at 6.59pm on Sunday.

"The pollution incident in Pasir Gudang has caused distress to the public and this fake news just made it worse.

"The government and its agencies are doing their best to ensure public safety since day one," he said, adding that he was saddened by the fake news.

The case is being investigated under Section 233 of the Communications and Multimedia Act 1998 for posting any content that is either indecent, obscene, false, menacing or offensive in character with the intention to annoy, abuse, threaten or harass any person.

Earlier, the woman's husband had pleaded with the public, NGOs as well as political parties to stop circulating pictures of his deceased wife.

A. Bakar Abd Rahman, 48, said the death of his wife, Marini Kasman, 38, was caused by heart failure and not air pollution in Pasir Gudang.

Marini's death had sparked a social media frenzy after it was linked to the air pollution in Pasir Gudang.

Posters and video clips about the woman's death have also been circulated via WhatsApp and Facebook.

LAMPIRAN 11
BERITA HARIAN (NASIONAL): MUKA SURAT 12
TARIKH: 9 JULAI 2019 (SELASA)

Pencemaran: Tindakan terhadap penyebar info palsu

JOHOR BAHRU 8 Julai - Polis akan mengambil tindakan mengikut undang-undang kepada penyebar maklumat palsu berhubung kematian seorang wanita yang menetap di Taman Cahaya Masai, Pasir Gudang kelmarin kononnya meninggal dunia akibat pencemaran.

Ketua Polis negeri, Datuk Mohd. Khalil Kader Mohd. berkata, pihaknya sedang men-

jalankan siasatan berhubung laporan polis yang dibuat suami mangsa, A. Bakar Abd. Rahman.

"Berhubung kejadian itu, suami mangsa telah pun membuat penafian bahawa kematian isterinya akibat pencemaran sisa toksik di Pasir Gudang.

"Jangan lupa undang-undang tetap ada dan kita akan ambil tindakan terhadap berita-berita palsu seperti ini," katanya.

Beliau berkata demikian dalam sidang akhbar selepas Majlis Perasmian Mes Pegawai Rendah di Ibu pejabat Polis Kontinjen Johor di sini hari ini.

A. Bakar yang merupakan suami kepada Marini Kasman, 38, membuat laporan di Ibu pejabat Polis Daerah (IPD) Seri Alam pada pukul 6.59 petang semalam menafikan kematian isterinya disebabkan pencema-

ran toksik di Sungai Kim Kim.

Baru-baru ini tular dalam media sosial mendakwa wanita tersebut maut akibat menjadi mangsa pencemaran sisa toksik di Sungai Kim Kim.

Tambah Mohd. Khalil Kader, sehubungan itu pihaknya juga mengingatkan masyarakat untuk tidak menyebarkan sebarang maklumat palsu kerana hanya akan menimbulkan

masalah.

"Saya nasihatkan janganlah buat begini (sebar berita palsu), kerana akan menyusahkan masyarakat. Sepatutnya kita mendoakan perkara yang baik-baik dan bukan menyebarkan perkara palsu," ujarnya.

Beliau memberitahu, siasatan dibuat mengikut Seksyen 233 Akta Komunikasi dan Multimedia 1998.

LAMPIRAN 12
 BERITA HARIAN (NASIONAL): MUKA SURAT 13
 TARIKH: 9 JULAI 2019 (SELASA)

POLLUTION

DEWAN RAKYAT

'COMPENSATE MARCH SG KIM KIM VICTIMS'

Govt should extend aid to them, say MPs

NURADZIMMAH DAIM
 KUALA LUMPUR
 news@nst.com.my

VICTIMS of the pollution in Pasir Gudang, Johor, that left hundreds hospitalised and schools temporarily closed last month, should be compensated.

Hassan Abdul Karim, who is Pasir Gudang PKR member of parliament, said the government should provide aid to those affected by the pollution caused by the dumping of toxic waste in Sungai Kim Kim in March.

"This is also where the tribunal (for victims) plays an important role in protecting the rights of the consumers.

"I also agree with the suggestion for compensation, maybe ex-gratia, to be given to the victims.

"Although the actual cause has yet to be identified, I'm confident that the government could address the matter," he said.

Hassan was echoing sentiments aired by Arau MP Datuk Seri Dr Shahidan Kassim and Pontian MP Datuk Seri Ahmad Maslan, who had earlier interjected his debate speech on the Consumer Protection (Amendment)

bill at the Dewan Rakyat yesterday.

The latest pollution last month came three months after the discovery that Sungai Kim Kim was the site of severe toxic pollution, affecting more than 6,000 residents.

It has caused the temporary closure of 111 schools.

In March, over 100 students and residents near the river fell sick and were warded.

The authorities concluded that the incident was triggered by the dumping of toxic chemicals into Sungai Kim Kim.

Hassan Abdul Karim

LAMPIRAN 13
BERITA HARIAN (NASIONAL): MUKA SURAT 13
TARIKH: 9 JULAI 2019 (SELASA)

The straw ban will have no impact on reducing plastic production, consumption or waste in Malaysia. FILE PIC

RECYCLING

Plastic straw ban not working

THE ban on plastic straws has been in effect in Kuala Lumpur, Putrajaya and Labuan since January, and in Selangor this month.

Yet, apart from signs in eateries stating that straws are available only on request, there has been no marked decline in its use.

Straws are given by default, and when I asked the eatery staff why plastic straws continue to be put in drinks by default, the response is that customers often scold them and demand straws.

This shows that the straw “ban” is not a ban but merely an advisory.

It will have no impact on reducing plastic production, consumption or waste in Malaysia, and is just a publicity exercise.

There is no binding force to this advisory and no penalties or charges for those who use plastic straws.

The advisory is also ineffective because plastic straws, as well as other single-use products, are easily available.

Further, the purported “ban” does not extend to hawker stalls, catering services or even bubble tea shops.

There is insufficient pressure on plastic manufacturers to declare their plastic use, set plastic reduction targets, and redesign products and packaging to use less plastic.

Recycling technology isn’t good enough because of limitations in how plastics can be sorted by chemical composition and cleaned of additives.

For awareness and educational campaigns to work, there must be a corresponding ban on the production, import, sale and use of single-use plastic packaging, a higher focus and incentive for

switching to reusable and biodegradable alternatives, and setting of reduction targets for manufacturers and businesses.

One of the most effective ways to bring about a measurable reduction in plastic waste within a timeline is to get manufacturers and businesses to set targets.

Companies should not focus on facilitating and encouraging recycling, but on reducing the amount of plastics used, and designing their products and packaging to use recycled or biodegradable plastic.

Malaysia cannot achieve pollution and waste reduction targets by waiting for consumers to do the right thing and by protecting manufacturers and the plastic industry.

WONG EE LYNN

Petaling Jaya, Selangor

LAMPIRAN 14
BERITA HARIAN (NASIONAL): MUKA SURAT 13
TARIKH: 9 JULAI 2019 (SELASA)

Alice lays down the Law on littering

Human baggage: Law trekking with a bag of trash at the Asli Farm Resort in Semenyih. — Pic by Tang Kok Keong/Facebook

Nature lover goes trekking with garbage bags to collect trash

By ALLISON LAI
allison@thestar.com.my

KLANG: When 58-year-old Alice Law goes hiking, she will bring along garbage bags.

Besides keeping fit and enjoying the beauty of nature, she also makes sure that she takes good care of the environment.

So her hiking equipment will include gloves and the must-have garbage bags to keep the trash she picks up along the way.

Although it may be peculiar for some, the sight of Law trekking downhill with bags of rubbish in her hands and some tied to her bag is the norm.

"It pains me to see rubbish strewn everywhere around our beautiful hills and jungles. I will collect and dispose of them when I reach home.

"I am just doing my part for the environment. I hope other hikers will be more civic-minded and stop littering," said a jovial Law, who frequents the Peak Garden trail in Setia Alam.

Recalling the time she began hiking more than 10 years ago, Law said she had to use a pole to carry baskets of trash, which were mainly plastic bottles and food packaging.

In fact, her persistence to pick up trash on each hiking trip has inspired many. Pictures of her carrying bags of rubbish led to compli-

Star GOLDEN HEARTS AWARD
Supported by YAYASAN GAMUDA

CELEBRATE HOPE
Nominate a person or group whose selfless acts have helped make Malaysia better.
Ten winners will be selected and among them, one winner will be awarded the coveted Star-Gamuda Inspiration Award.

Who should win this year?
Tell us at bit.ly/SGHA2019
Nomination closes on July 15, 2019.

ments being posted and shared on social media.

"Many people ask me why I do this. I think the effort to protect the environment should start from us, instead of expecting others to do it.

"If everyone thinks it is OK to litter, there will be rubbish everywhere, which can be detrimental to our health," said Law, who is active in charity work.

For now, she is busy putting smiles on the faces of people she meets during a project started by a group of social workers.

The project is to collect 10,000 pictures of people smiling with a smiley badge. This would be put together and presented to orphanages and old folks home to add cheer to them.

Law is also helping out at an orphanage and a soup kitchen.

"My friends and I go everywhere in the Klang Valley where volunteers are needed," she said.

Law said her best memory of the year had to be dressing up as the God of Fortune for six times during the Chinese New Year period to help NGOs spread festive joy at several old folks home.

Despite nearing retirement, the single mother who drives children to school, believes she has so much of life ahead of her.

All four of her children have grown up and have their own families.

"The eldest of my six grandchildren is 12 this year. I have nothing to worry about and I feel that this is the time of my life," she said.

LAMPIRAN 15
BERITA HARIAN (BISNES): MUKA SURAT 21
TARIKH: 9 JULAI 2019 (SELASA)

Kesedaran tinggi berkaitan bahaya pencemaran melalui pendidikan di rumah oleh ibu bapa dan di sekolah oleh guru akan menghasilkan rakyat yang berilmu dan berdaya maju serta prihatin terhadap alam sekitar pada masa depan.

Pencemaran alam sekitar berlaku akibat kegiatan ekonomi tidak terkawal terutama disebabkan proses perbandaran dan perindustrian, perkilangan serta penggunaan kenderaan bermotor. Selain itu, pencemaran udara juga menjejaskan tahap kualiti udara terutama di bandar.

Fenomena pada masa kini pembuangan sampah di merata-rata tempat sudah menjadi kebiasaan penduduk di negara ini. Jarang kita dengar dan lihat mereka yang membuang sampah di merata-rata tempat terus dikenakan denda tinggi dan hukuman yang berat.

Kajian sumber World Economic Forum mendapati dan menunjukkan lima risiko bakal dihadapi dunia sepuluh tahun akan datang. Antaranya, ketegangan, pencemaran alam sekitar, bencana alam, pelanggaran keselamatan siber dan ketegangan ekonomi.

Oleh itu, melalui pendidikan adalah menjadi tugas dan amanah kita bersama untuk mengatasi dan mengelak pencemaran. Jika sejak kecil anak-anak didik membuang sampah di tempat yang betul sudah pasti apabila besar nanti mereka akan terdidik dan tidak membuang sampah di merata-rata tempat.

Jika dilihat dan diperhatikan pencemaran di sekeliling kita semakin berbahaya dan kian mengancam kehidupan kita, antaranya pencemaran air, bau, bunyi dan juga udara. Semuanya apabila tidak dididik, tidak dijaga dan tidak dikawal ia akan membahayakan kehidupan kita sendiri akhirnya nanti.

Kajian mengenai 116 sungai di seluruh negara tidak lama dulu oleh Jabatan Alam Sekitar mendapati 10 peratus daripadanya

Bersama elak pencemaran

jatuh dalam kategori tercemar teruk atau 'mati'. Sebanyak 63 peratus dikategorikan tercemar, dikategorikan sihat (27 peratus). Sungai Juru di Pulau Pinang adalah sungai yang paling tercemar dan tiada hidupan yang boleh bertahan di dalam airnya.

Perhatikan sungai kita keruh dan berminyak penuh sampah sarap, laut kita juga tercemar dan udara juga kian tercemar akibat kurang dididikan dan kesedaran tinggi bagi memelihara alam sekitar tempat kita hidup dan meneruskan kehidupan. Kesedaran yang tinggi perlu dihayati dan diamalkan dalam kehidupan seharian.

Menjaga kebersihan air terutama sungai perlu dilakukan pada setiap masa. Pencemarannya boleh mengakibatkan kekotoran yang boleh menyebabkan penyakit. Islam jelas mendidik supaya kita menjaga sungai dan kebersihan air. Justeru, Nabi SAW bersabda: "Janganlah ada dalam kalangan kamu membuang air kecil di dalam air yang tenang kemudian mandi dengan air tersebut." (HR Imam Muslim)

Pencemaran air juga berlaku akibat pembuangan pelbagai jenis

sisa toksik ke sungai, sisa industri, pertanian dan sisa penternakan dan sisa domestik yang menyebabkan pencemaran air. Banyak sungai di negara ini dicemari sisa minyak, bahan kimia, sisa organik, sisa toksik, serta sisa pepejal. Ada kedai dan restoran membuang lebihan minyak masak terus ke dalam longkang. Perbuatan sebegini seharusnya tidak berlaku.

Lantaran itu, menjaga kebersihan air terutama air sungai, kolam dan tasik sangat penting dalam melastarikan kehidupan kita. Perbuatan mencemarkan alam sekitar terutama sungai perlu dikenakan tindakan tegas. Langkah pendidikan cinta sungai perlu dilakukan melalui pendidikan di sekolah. Adalah menjadi tanggungjawab kita sebagai ahli masyarakat menjaga kebersihan alam sekitar.

Pertumbuhan kilang dan kenderaan serta penebangan dan pembakaran hutan serta pembuangan sisa toksik ke dalam sungai menyebabkan pencemaran teruk serta meningkatkan pelepasan gas seperti karbon dioksida, nitrogen oksida, sulfur oksida, nitrogen dan karbon monoksida ke atmosfera yang juga menyebabkan peningkatan suhu yang ketara. Jika direnung dan diteliti, kualiti udara semakin

terjejas akibat jerebu dan pembakaran terbuka serta pelepasan asap, gas dan partikel habuk ke udara dari kilang.

Manakala, berkaitan pencemaran udara kita perlu mengelakkan daripada jangkitan wabak akibat pencemaran udara. Nabi SAW bersabda: "Jika kalian mendengar ada wabak penyakit menyerang suatu daerah, maka janganlah kalian masuk ke sana dan jika wabak itu menimpa suatu daerah sedang kalian berada di sana maka janganlah kalian keluar melarikan diri daripadanya." (HR Imam Bukhari)

Langkah ini bagi mengelakkan wabak itu berjangkit kepada orang lain. Terdapat sungai yang berada pada tahap pencemaran yang serius seperti Sungai Kim Kim tidak lama dulu yang mengakibatkan ramai pelajar mengalami sesak nafas. Begitu juga pencemaran air di kawasan pantai juga disebabkan tumpahan minyak di laut. Akhirnya meninggalkan kelodak dan lumpur yang juga menyebabkan pencemaran.

Kajian mendapati kelodak dan lumpur daripada kegiatan ekonomi itu menyebabkan kandungan oksigen dalam air berkurang sehingga menyebabkan hidupan akuatik diancam pupus. Semua pihak termasuk ahli

masyarakat bertanggungjawab menjaga kebersihan alam sekitar di kawasan mereka.

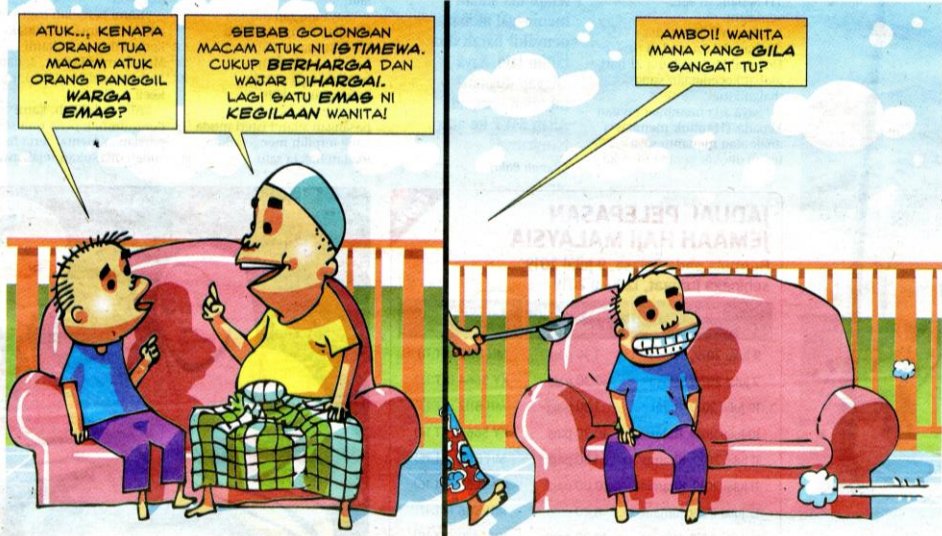
Manakala, pencemaran bunyi pula disebabkan bunyi mesin yang kuat, jentera, pembinaan bangunan, kuari, kilang penghancur batu dan enjin kenderaan yang seharusnya kita lebih prihatin bagi mengelakkan pencemaran bunyi di kawasan perumahan yang berdekatan. Kerajaan mesti tegas melaksanakan undang-undang yang ada berkaitan pencemaran alam sekitar dan pihak kilang juga mesti mematuhi peraturan yang ditetapkan.

Inronya, kegiatan ekonomi rancak dan banyak memberikan manfaat kepada pembangunan negara, tetapi turut meninggalkan kesan negatif seperti pencemaran alam sekitar yang menjejaskan kualiti hidup manusia. Semua ini melalui langkah pembangunan yang seimbang mestilah dilakukan tanpa menjejaskan kehidupan masyarakat. Sikap prihatin dan ambil peduli sangat penting bagi menjaga alam sekitar. Adalah menjadi tanggungjawab kita semua mengatasi bersama bagi mengelakkan pencemaran berlaku.

Penulis berkelulusan PhD Perurusan Melayu, UKM

Dialog Kotaraya

Oleh Juragan

LAMPIRAN 16
HARIAN METRO (SETEMPAT): MUKA SURAT 13
TARIKH: 9 JULAI 2019 (SELASA)

Indonesia tarik balik amaran tsunami

Jakarta: Pihak berkuasa Indonesia menarik balik amaran tsunami, semalam selepas tiada kecederaan mahupun kerosakan harta benda dilaporkan susulan gempa bumi berkekuatan 6.9 magnitud yang menggegarkan pantai di timur laut pulau Sulawesi.

Gempa bumi yang berlaku semalam pada kedalaman 36 kilometer (km) itu turut diikuti beberapa gegaran susulan kecil, kata agensi geofizik (BMKG).

Gegaran yang turut menggoncang bangunan itu membimbangkan sebahagian penduduk di beberapa bandar di sini dan memaksa pihak berkuasa mengarahkan mereka berpindah ke kawasan lebih tinggi.

Jurucakap agensi penyelamat, Yusuf Latif berkata gegaran kali ini agak kuat dan lama.

"Tiada kerosakan atau kematian dilaporkan di Ternate, bandar yang paling hampir dengan pusat gempa," katanya.

Tetapi sebahagian hospital di Ternate, kira-kira 130 km dari pusat gempa, mengalami kerosakan kecil dan terpaksa memindahkan pesakitnya, kata media.

REUTER

LAMPIRAN 17
NEW STRAITS TIMES (NATION / NEWS): MUKA SURAT 13
TARIKH: 9 JULAI 2019 (SELASA)

70

WORLD

MOON LANDING

CONSPIRACY THEORIES LIVE 50 YEARS ON

Millions of people still believe that no one has ever walked on the Moon

PARIS

IT was the biggest piece of supposed fake news before the term "fake news" was even invented. Millions of people across the world still believe that no one had ever walked on the Moon, and that the images that Nasa broadcast in July 1969 were shot in a Hollywood studio. Thousands of Internet sites were devoted to "proving" that the landing never happened, or calling into question the whole Apollo 11 mission. Some claimed that Nasa did not have the technological know-how to pull off such a coup, or that if it did that it wasn't done with a human crew, who would surely have been fried alive by cosmic rays. Others tout possible alien involvement, which had been covered up — as has the lunar civilisation the astronauts discovered.

But almost all conspiracy theories focused on supposed anomalies in the photos and videos Nasa sent back to Earth. Shadows in the footage showed they were suspect, as was the absence of stars in the sky in some images — theories which had been refuted by scientists. Yet theories live on regardless of proof from the Lunar Orbiter in 2009, which showed the abandoned modules from Apollo 11, 14, 15, 16 and 17 still on the Moon's surface. When Apollo 11's lunar module touched down on the Sea of Tranquility in 1969, less than one in 20 Americans doubted what they were seeing on their TV screens. By the turn of the century, a Gallup poll found scepticism had only spread to six per cent of the population. In contrast, more than half of Russians — the old Cold War enemy — refused to believe that the United States got there first. But, surprisingly, serious doubt was also rampant among some of Washington's closest allies, with a 2009 TNS survey showing a quarter of British people did not believe the landings happened, while nine per cent of French people were also unconvinced, according to pollsters Ifop.

WALKING ON THE MOON

Labels for the Saturn V rocket: Saturn V rocket Used on the Apollo 11 mission, Antennae, Exit hatch, Command module, Service module, Lunar Module, Fuel tank, Engine.

Labels for the Lunar Module: "Eagle", Altitude control system.

Manned moon landings map labels: Apollo 11, Apollo 12, Apollo 14, Apollo 15, Apollo 16, Apollo 17.

Apollo 11 Moon landing: July 20, 1969. Mission duration: 8 days, 3 hours, 18 mins. Crew: Michael Collins, Edwin Aldrin Jr. Neil Armstrong First man to walk on the moon. "That's one small step for a man, one giant leap for mankind."

Apollo 12: Nov 19, 1969. 10 days, 4 hours, 36 mins. Charles Conrad Jr, Richard Gordon Jr, Alan Bean.

Apollo 14: Feb 5, 1971. 9 days, 1 min, 58 secs. Alan Shepard Jr, Stuart Roosa, Edgar Mitchell.

Apollo 15: July 30, 1971. 12 days, 7 hours, 12 mins. David Scott, James Irwin, Alfred Worden.

Apollo 16: April 20, 1972. 11 days, 1 hour, 51 mins. John Young, Thomas Mattingly, Charles Duke Jr.

Apollo 17: Dec 11, 1972. 12 days, 13 hours, 52 mins. Eugene Cernan, Ronald Evans, Harrison Schmitt.

Launch site: Cape Canaveral, the United States. *Walked on the moon.

Portrait taken in July 1969 of US astronaut Neil Armstrong. Photo: Nasa.

Academic Didier Desormeaux, who wrote widely on conspiracy theories, said the more important an event, the more likely it was to attract outrageous counter narratives. "Conquering space was a major event for humanity. Undermining that can shake the very foundations of science and man's mastery of nature," he said. While earlier conspiracy theories also involved images, such as the assassination of US president John F. Kennedy in 1963, and the so-called Roswell UFO incident, "what is new about these rumours is that they are based on a minute deconstruction of the images sent back by Nasa," Desormeaux insisted. For Desormeaux, it was the first time a "conspiracy theory was built entirely around the visual

interpretation of a media event, which they denounce entirely as a set-up". The same logic had been used to dismiss school massacres in the US as fake, he added, with hardcore conspiracists claiming that the dead "are played by actors". "Images can anaesthetise our capacity to think" when deployed with ever more twisted leaps of logic, Desormeaux warned. "The power of such theories is that no matter what they survive, because they become a belief that comes with a kind of evangelism and so they can go on forever." For Nasa's former historian Roger Launius, "the fact that the denials of the Moon landings would not go away should not surprise anyone". Launius, who had devoted a

large part of his career to fighting them, said in his latest book, *Apollo's Legacy*, that deniers "do not accept the same rules of investigation and knowledge that all others live by". "They have tapped into a rich vein of distrust of government, populist critiques of society and questions about the fundamentals of (scientific method) and knowledge creation," he added. For decades, they have played on "our deepest and most secret fears", fed by the US defeat in the Vietnam war at home and by anti-Americanism abroad, he said. But Launius also blamed the media for adding fuel to flames of paranoia. "Moon landings denials were fanned by... competition for a new and different perspective on the events," he said. AFP